

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 10.1.2017
COM(2017) 12 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**Turvallisempi ja terveellisempi työ kaikille – EU:n työterveys- ja
työturvallisuuslainsäädännön uudistaminen**

{SWD(2017) 9 final}
{SWD(2017) 10 final}

JOHDANTO

EU on 25 vuoden ajan toiminut edelläkävijänä työsuojelun alalla. EU:n alueelle on asetettu maailman tiukimmat vaatimukset työntekijöiden suojelusta työterveys- ja työturvallisuusriskeiltä, ja EU on myös pyrkinyt parantamaan työsuojelua kolmansissa maissa. Työterveys- ja työturvallisuuspolitiikan tavoitteena on parantaa työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä EU:ssa. Tuoreimpien saatavissa olevien tietojen mukaan työtaturmissa kuolleiden työntekijöiden määrä laski lähes neljänneksellä vuoteen 2008 verrattuna,¹ mutta suuntaukset vaihtelevat eri jäsenvaltioissa. Niiden EU:n työntekijöiden osuus, jotka ilmoittivat vähintään yhden terveysongelmansa aiheutuneen tai pahentuneen työn vuoksi, laski

Yli 1 000
vähemmän
kuolemaan
johtanutta
tapaturmaa
EU28:ssa v. 2013
kuin v. 2008

lähes 10 prosenttia.²

Työsuojeluun sijoittaminen on erittäin järkevää. Sillä parannetaan ihmisten elämää ehkäisemällä työperäisiä sairauksia ja tapaturmia, ja sillä on myös kouraantuntuvia myönteisiä vaikutuksia EU:n jäsenvaltioiden talouteen. Työsuojelu johtaa yritysten tuottavuuden ja tulosten paranemiseen. Makrotalouden tasolla se parantaa valtioiden kilpailukykyä.³ Eri tutkimukset osoittavat, että työnantaja saa työsuojeluun sijoittamansa eurot kaksinkertaisina takaisin.⁴

EU:n lainsäädäntöpuitteet ovat vaikuttaneet merkittävästi jäsenvaltioiden ja yritysten työsuojelustrategioiden laadintaan. Komission suorittamassa EU:n työterveys- ja työturvallisuussäännösten yksityiskohtaisessa jälkiarvioinnissa⁵, jossa tarkistettiin säännösten merkityksellisyyden lisäksi niiden tehokkuus, vaikuttavuus, johdonmukaisuus ja eurooppalainen lisäarvo, vahvistui, että säännöstö täyttää edelleen työntekijöiden riittävää suojelua koskevan tehtävänsä. REFIT-arviointi katsoi puitedirektiivin 89/391/ETY ja 23 siihen liittyvää direktiiviä.

Arvioinnin perusteella EU:n työterveys- ja työturvallisuussäännöstö, joka koostuu tavoitekeskeisestä puitedirektiivistä ja sitä täydentävistä erityisdirektiiveistä, on yleisesti ottaen tehokas ja tarkoituksenmukainen. Arvioinnissa todettiin kuitenkin myös, että yksittäisten direktiivien tietyt säännökset ovat vanhentuneet tai muuttuneet tarpeettomiksi, ja korostettiin, että on löydettävä tehokkaita tapoja puuttua uusiin riskeihin. Jäsenvaltiot ovat saattaneet EU:n työterveys- ja työturvallisuudirektiivit osaksi kansallista lainsäädäntöään monin eri tavoin. Tästä syystä säännösten noudattamisesta aiheutuvat kustannukset vaihtelevat, eikä niitä ole helppo erottaa

Työsuojeluun
käytetty euro =
vähintään 2 euron
tuotto

¹ Eurostat, Euroopan työtaturmatilastot (ESAW) (online-datakoodi hsw_n2_02), EU28.

² Eurostat, vuosina 2007 ja 2013 toteutettujen EU:n työvoimatutkimusten lisäkysymykset työtaturmista ja työhön liittyvistä terveysongelmista. Arvio, jossa ei ole otettu huomioon Alankomaita, joka ei toimittanut tietoja vuodelta 2013, ja Ranskaa, jonka vuosia 2007 ja 2013 koskevat kyselylomakkeet poikkesivat huomattavasti toisistaan.

³ http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_protect/---protrav/---safework/documents/publication/wcms_215307.pdf

⁴ Kansainvälinen sosiaaliturvajärjestö, ”Calculating the international return on prevention for companies: costs and benefits of investments in occupational safety and health”, 2013.

⁵ Ks. asiakirja SWD (2017)10: *Ex-post evaluation of the European Union occupational safety and health Directives (REFIT evaluation)* (työterveyttä ja -turvallisuutta koskevien Euroopan unionin direktiivien jälkiarviointi (REFIT-arviointi)).

yksityiskohtaisemmista kansallisista vaatimuksista. Arvioinnissa kävi kuitenkin kaikkiaan selvästi ilmi, että työterveys- ja työturvallisuudirektiivien noudattaminen on haasteellisempaa pk-yrityksille kuin suurille yrityksille. Pk-yrityksissä aiheutuu myös enemmän vakavia ja kuolemaan johtavia vammoja. Tarvitaan siis erityisiä tukitoimenpiteitä pk-yritysten tavoittamiseksi ja niiden auttamiseksi noudattamaan työsuojelusääntöksiä tehokkaasti ja tuloksetta.

Yksityiskohtainen jälkiarvointi osoitti selvästi, että EU:n on edelleen investoitava työterveyteen ja -turvallisuuteen, jotta se säilyttäisi edelläkävijän asemansa ja työntekijöitä voitaisiin suojella tehokkaasti myös uusilta riskeiltä ja työn luonteen muuttuessa. Työsuojelutoimenpiteiden pitäisi kattaa mahdollisimman suuri määrä työntekijöitä työsuhteen luonteesta tai työnantajayrityksen koosta riippumatta. Työsuojelusääntöjen noudattamisen pitäisi olla mahdollista kaikenkokoisille yrityksille, ja sitä pitäisi seurata tehokkaasti työpaikoilla. Toimenpiteiden on oltava tulos- eikä byrokraatiakeskeisiä, ja uusilla digitaalisilla välineillä olisi kaikin tavoin helpotettava niiden toteuttamista.

Työterveyttä ja työturvallisuutta koskevasta EU:n strategiakehyksestä kaudelle 2014–2020 vuonna 2015 antamassaan mietinnössä⁶ Euroopan parlamentti kiinnitti komission huomiota myös työterveyttä ja -turvallisuutta koskevan lainsäädännön täytäntöönpanon, noudattamisen ja noudattamisen valvonnan tärkeyteen sekä useisiin lisääntyviin tai uusiin riskeihin. Mietinnössä korostettiin lisäksi etenkin, että kaikkia työntekijöitä on suojeltava riippumatta työnantajan koosta tai työpaikan tai työsopimuksen laadusta.

Komissio käynnisti maaliskuussa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan laajan kuulemisen, joka kuvastaa komission nykyaikaisia työllisyysjärjestelmiä ja sosiaalisen suojelun järjestelmiä koskevaa kokonaisstrategiaa. Osana tätä strategiaa ja edellä kuvattujen yhteisten tavoitteiden mukaisesti on määritelty seuraavat keskeiset toimet, joita tarkennetaan liitteessä 1 ja jotka voivat antaa uuden sysäyksen työterveyttä ja työturvallisuutta koskevalle EU:n strategiakehykselle⁷:

Työterveyttä ja -turvallisuutta koskevat kolme tärkeintä toimea

- 1) Tehostetaan työperäisen syövän torjuntaa antamalla lainsäädäntöehdotuksia, joihin liittyy uutta ohjeistusta ja tiedotusta.
- 2) Autetaan yrityksiä, erityisesti mikro- ja pk-yrityksiä noudattamaan työsuojelusääntöjä.
- 3) Yhteistyössä jäsenvaltioiden ja työmarkkinaosapuolten kanssa poistetaan tai ajantasaisesti vanhentuneet säännöt sekä keskitetään toimet suojelun parantamiseen ja laajentamiseen, sääntöjen noudattamiseen ja noudattamisen valvontaan työpaikoilla.

1. TYÖPERÄISEN SYÖVÄN TORJUNTA JA VAARALLISTEN KEMIKAALIEN KÄSITTELY

⁶ Euroopan parlamentin mietintö työterveyttä ja työturvallisuutta koskevasta EU:n strategiakehyksestä kaudelle 2014–2020 (2015/2107(INI)) – 26.10.2015.

⁷ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle työterveyttä ja työturvallisuutta koskevasta EU:n strategiakehyksestä kaudelle 2014–2020, COM(2014) 322 final.

Vuonna 2012 EU28:ssa todettiin uusi syöpä arviolta 91 500–150 500 henkilöllä, jotka olivat aiemmin altistuneet syöpää aiheuttaville aineille työssään. Lisäksi samana vuonna 57 700–106 500 syöpäkuolemaa johtui työperäisestä altistumisesta karsinogeneille. Tämän perusteella syöpä on merkittävin työperäisten kuolemien syy EU:ssa.

Ihmiselämän ja elämänlaadun menetysten arvoa on tuskin mahdollista ilmaista määrällisesti. Työperäisen syövän välittömät kustannukset, jotka muodostuvat terveydenhoitokuluista ja tuottavuuden menetyksistä, ovat vähintään noin 4–7 miljardia euroa vuodessa. Välilliset kustannukset voivat olla jopa noin 334 (vaihteluväli: 242–440) miljardia euroa vuodessa.⁸

Työperäinen
syöpä tappaa
**10 henkilöä
tunnissa**

Kansalliset toimenpiteet vaihtelevat huomattavasti, mikä tarkoittaa, ettei työsuojelun taso ole sama kaikkialla EU:ssa.

EU:n tasoiset vähimmäisvaatimukset, jotka koskevat työntekijöiden suojelua altistumiselta kemikaaleille työssä, on vahvistettu syöpäsairauden vaaraa ja perimän muutoksia koskevassa direktiivissä (2004/37/EY), kemiallisia tekijöitä koskevassa direktiivissä (98/24/EY) ja asbestidirektiivissä (2009/148/EY). Nämä direktiivit koskevat tiettyjä työhön liittyviä tilanteita ja täydentävät siten kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH) annetun asetuksen (EY) N:o 1907/2006 ja muiden kemikaaleja koskevien säädösten mukaisia toimia.

Vähintään
32 MILJOONAA
työntekijää altistuu
karsinogeneille

EU:n laajuisilla kemikaalien raja-arvoilla edistetään suojelun tason paranemista kaikkialla EU:ssa. Tämä tasoittaa entisestään yritysten toimintaedellytyksiä ja auttaa yli rajojen toimivia yrityksiä. Säännösten noudattamisesta niille aiheutuvat kustannukset pienenevät, koska ne voivat käyttää samoja työsuojelutekniikoita eri työpaikoilla. Myös mittakaavaedut ovat huomattavat, koska kemikaalien erityisten raja-arvojen vahvistaminen edellyttää monimutkaisia tieteellisiä arviointeja, ja jäsenvaltiot voivat käyttää enemmän varoja suojelu- ja ennaltaehkäisytoimenpiteisiin. Siksi on tärkeää tarkistaa vaarallisimpia aineita koskevia EU:n raja-arvoja tai vahvistaa niille uudet raja-arvot.

Ehdotus syöpäsairauden vaarasta ja perimän muutoksista annetun direktiivin muuttamisesta ja 13 kemiallisen tekijän työperäisen altistuksen sitovien raja-arvojen vahvistamisesta tai tarkistamisesta⁹ hyväksyttiin 13. toukokuuta 2016. Komissio hyväksyy tänään uuden ehdotuksen, jolla parannetaan neljän miljoonan työntekijän suojelua EU:ssa säätämällä joistakin muista karsinogeenisista kemiallisista tekijöistä. Komissio on sitoutunut jatkamaan toimiaan työperäisen syövän aiheuttamien kuolemien estämiseksi ja muiden työperäisten terveysongelmien ennaltaehkäisemiseksi antamalla lisää lainsäädäntöehdotuksia.

Lainsäädäntö, jonka tarkoituksena on parantaa suojaa vaarallisilta aineilta ja torjua työperäistä syöpää

- Toinen muutos syöpäsairauden vaaraa ja perimän muutoksia koskevaan direktiiviin.

⁸ ”Work-related cancer in the European Union. Size, impact and options for further prevention.” *RIVM Letter report 2016-0010*, W. P. Jongeneel et al.

⁹ COM(2016) 248.

- Syöpäsairauden vaaraa ja perimän muutoksia koskevaa direktiiviä on tarkoitus muuttaa myöhemmin esimerkiksi seuraavien aineiden osalta: formaldehydi, beryllium, kadmium, kromi(VI)yhdisteet ja nikkeliyhdisteet. Työ uuden komission ehdotuksen laatimiseksi on aloitettu, ja ehdotus on tarkoitus antaa vuoden 2018 alussa.
- Samanaikaisesti jatketaan kemiallisia tekijöitä koskevan direktiivin merkityksellisyyden ja vaikuttavuuden parantamista tarkistamalla olemassa olevia ja vahvistamalla uusia työperäisen altistuksen (ohjeellisia) raja-arvoja ja biologisia raja-arvoja vuosina 2017 ja 2018.

Kaikkien työterveyttä ja -turvallisuutta koskevien toimien perustaksi tarvitaan ehdottomasti luotettavaa tieteellistä näyttöä, etenkin jos toimet koskevat vaarallisia kemikaaleja. Komissio pyytää neuvoja kemiallisten aineiden työperäisen altistuksen raja-arvoja käsittelevältä tiedekomitealta (SCOEL) tai Euroopan kemikaaliviraston (ECHA) riskinarviointikomitealta. Näiden komiteoiden tieteelliset arvioinnit toimivat pohjana ehdotuksille, joista tehdään vaikutustenarvioinnit ja käydään työmarkkinavuoropuhelua ja kolmikantaneuvottelua¹⁰.

Vuoden 2017 alussa perustetaan joidenkin vaarallisten kemikaalien työperäistä altistumista koskeva tietokanta, joka perustuu komission tilaaman HazChem@Work-tutkimuksen tuloksiin.¹¹ Näin lisätään merkittävästi tärkeimpien vaarallisten aineiden terveysvaikutuksia, altistuspotentiaalia ja työperäisen altistuksen mahdollisia kansallisia raja-arvoja koskevan tiedon saatavuutta ja jakamista. Lisäksi komissio aikoo tehostaa ja edelleen tarkentaa keskeisistä tietolähteistä¹² saatavien tietojen analyysia sekä aktiivisesti edistää Euroopan ammattitautitilastoja (EODS) koskevaa tietojenkeruuta¹³. Ihmisen biomonitorointia koskeva aloite (European Human Biomonitoring Initiative)¹⁴ on myös lupaava. Se on merkittävä uusi yhteinen aloite, joka saa rahoitusta sekä Horisontti 2020 -puiteohjelmasta että 26 jäsenvaltiolta ja jossa on tarkoitus tuottaa uutta tieteellistä näyttöä kemikaaleille altistumista ja terveyttä koskevien yhdenmukaistettujen tietojen perusteella.

Työntekijöiden suojelua altistukselta vaarallisille kemikaaleille edistetään työterveyttä ja -turvallisuutta koskevilla kemikaalidirektiiveillä, ja sitä vahvistetaan merkittävästi REACH-asetuksella ja muilla kemikaaleja koskevilla säädöksillä. REFIT-foorumissa tuoreessa lausunnossa¹⁵ tunnustetaan näiden kahden järjestelmän keskinäinen täydentävyys mutta suositellaan, että komissio tiedottaisi ja antaisi ohjeistusta niiden täytäntöönpanosta, jotta REACH-asetuksen ja työterveys- ja työturvallisuussäädösten väliset rajapinnat vahvistettaisiin selvästi. Tämän vuoksi käynnissä on sekä tieteellinen että hallinnollinen

¹⁰ Työturvallisuuden ja työterveyden neuvonantavan komitean puitteissa.

¹¹ <http://www.hazchematwork.eu/>

¹² Näitä ovat esimerkiksi Euroopan työtaturmatilastot, EU:n työvoimatutkimusten lisäkysymykset työtaturmista ja työhön liittyvistä terveysongelmista, Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön (Eurofound) eurooppalainen työolotutkimus ja Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston kyselytutkimus Euroopan yrityksille uusista ja kehittyvistä riskeistä (ESENER). Työsuojelututkimusta tuetaan lisäksi tehokkaasti liittämällä tutkimuksen ja innovoinnin yhdeksänteen puiteohjelmaan sitä koskevia painopistealueita. Lisäksi Yhdysvaltain, Kiinan ja muiden keskeisten maailmanlaajuisten kumppanien kanssa käynnistetään vuoropuhelu, jonka tarkoituksena on saada kokonaisvaltaisempi kuva EU:n työsuojelusta maailmanlaajuisessa toimintaympäristössä ja tuottaa suurempiin kohortteihin perustuvia, luotettavampia tilastoja.

¹³ Asetus (EY) N:o 1338/2008 kansanterveyttä sekä työterveyttä ja työturvallisuutta koskevista yhteisön tilastoista, EUVL L 354, 31.12.2008, s. 70.

¹⁴ <http://www.eea.europa.eu/themes/human/human-biomonitoring>

¹⁵ http://ec.europa.eu/smart-regulation/refit/refit-platform/docs/recommendations/opinion_chemicals.pdf

lisätyö epäselvyyksien ja päällekkäisyyksien poistamiseksi näiden vaarallisia kemikaaleja koskevien EU:n yhteisten puitteiden rakenteessa ja käytännön soveltamisessa. Komissio on sitoutunut esittämään yhteisen lähestymistavan vuonna 2017.

Lainsäädännön hyväksymisen jälkeen säännökset on pantava tehokkaasti täytäntöön työpaikoilla. Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto toteuttaa tätä varten vuosina 2018–2019 vaarallisia aineita koskevan Terveellinen työ -kampanjan, ja johtavien työsuojelutarkastajien komitea julkaisee asiaa koskevia oppaita, esimerkiksi hengitettävälle kiteiselle piidioksidille altistumisen ehkäisemistä koskevan oppaan.

2. YRITYSTEN AUTTAMINEN TYÖSUOJELUSÄÄNTÖJEN NOUDATTAMISESSA

2.1. Mikro- ja pk-yritysten tukeminen säännösten noudattamisessa

EU:n työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännössä on erittäin keskeisellä sijalla lakisääteinen velvollisuus arvioida työterveys- ja työturvallisuusriskejä tapauskohtaisesti kunkin työpaikan erityisolosuhteet huomioon ottaen. Tapauskohtaisuuden ansiosta riskinarvioinnit, ennaltaehkäisevät toimenpiteet ja koulutus voidaan räätälöidä joustavasti kunkin yrityksen alan ja koon, sen työntekijöiden toimintojen ja sukupuoli- ja ikärakenteen sekä uusien riskien mukaisesti. Käytännössä tätä joustavuutta ei kuitenkaan aina hyödynnetä.

Arvioinnista kävi ilmi, että mikro- ja pk-yrityksillä on vaikeuksia toteuttaa tarvittavat työsuojelutoimenpiteet. EU:n yrityksistä lähes 93 prosenttia on mikroyrityksiä.¹⁶ Vain 69 prosenttia mikroyrityksistä ilmoittaa toteuttavansa säännöllisiä työterveyttä ja -turvallisuutta koskevia riskinarviointeja (vastaava osuus suuremmista yrityksistä on 96 prosenttia).¹⁷ Tämä ei johdu siitä, etteivät ne olisi yhtä valmiita suojelemaan työntekijöitään, vaan liittyy rajallisempiin taloudellisiin ja teknisiin resursseihin ja henkilöstöresursseihin sekä vähäiseen tietoon ja asiantuntemukseen verrattuna suurempiin yrityksiin.

Kolmannes
mikroyrityksistä
ei arvioi työhön
liittyviä riskejä

Kaikki sidosryhmät, myös ja ennen kaikkea pk-yritykset itse¹⁸, ovat yhtä mieltä siitä, ettei poikkeusten soveltaminen pk-yrityksiin ole tässä oikea ratkaisu, sillä ne pelkäävät pk-yritysten työntekijöiden suojelun tason voivan laskea. Lisäksi vakavien vammojen ja kuolemantapausten riski vaikuttaa laajan näytön perusteella todennäköisemmältä mikro- ja pk-yrityksissä kuin suuremmissa yrityksissä.¹⁹ Työsuojelusäännösten noudattamisesta olisi kuitenkin tehtävä yksinkertaisempaa ja edullisempaa, mikä tarkoittaa, että pk- ja mikroyrityksiä varten tarvitaan erityisiä tukitoimenpiteitä.

Arviointitulosten perustella komissio tarkastelee yhteistyössä Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston kanssa, miten jäsenvaltiot ja työmarkkinaosapuolet voisivat vaihtaa

¹⁶ Eurostat, yritystoiminnan rakennetilastot (SBS), online-datakoodi sbs_sca_r2, viitevuosi 2012.

¹⁷ Työterveys- ja työturvallisuus mikro- ja pienyrityksissä EU:ssa – SESAME-hanke, Euroopan riskienseurantakeskus, Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto, 2016.

¹⁸ Käsiteollisuuden ja pienten ja keskisuurten yritysten eurooppalaisen liiton (UEAPME) vastaus EU:n työterveys- ja työturvallisuuspolitiikan uusia puitteita koskevaan julkiseen kuulemiseen, 26.8.2013.

¹⁹ Lähde: Työterveys- ja työturvallisuus mikro- ja pienyrityksissä EU:ssa – SESAME-hanke, Euroopan riskienseurantakeskuksen laatima kirjallisuuden tarkastelu, 2016: <https://osha.europa.eu/en/tools-and-publications/publications/contexts-and-arrangements-occupational-safety-and-health-micro/view>

parhaita käytäntöjä, jotka koskevat säännösten noudattamisesta pk-yrityksille aiheutuvien kustannusten vähentämistä ja sitä kautta säännösten noudattamisen lisäämistä (esimerkiksi taloudelliset kannustimet ja digitaaliset välineet) työntekijöiden suojelun tasoa heikentämättä ja työnantajan koosta riippumatta. On kuitenkin selvää, että noudattaakseen säännöksiä paremmin ne tarvitsevat lisää tietoa ja tukea. Myös selkeät ja tehokkaat menettelyt ovat tarpeen.

Riskinarviointien hyödyntäminen mahdollisimman tehokkaasti

Komissio julkaisee tänään **käytännön oppaan**²⁰, jolla autetaan yrityksiä hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti pakollisia riskinarviointeja, ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä ja koulutusta.

Liitteenä olevan asiakirjan sisältämän yleisen ohjeistuksen lisäksi komissio viimeistelee vuonna 2017 maatalouden ja kalastuksen riskinhallintaa koskevat yksityiskohtaisemmat ja kohdennetummat oppaat ja levittää niitä. Vuonna 2017 julkaistaan sähköinen interaktiivinen opas, joka koskee työhön liittyvä ajoneuvoturvallisuutta. Työsuojelu on näillä erityisen riskialttiilla aloilla poikkeuksellisen haastavaa, ja niillä tapahtuu erityisen paljon tapaturmia. Oppaat auttavat työnantajia, etenkin pk-yrityksiä, parantamaan tehokkaasti tapaturmien ja terveysongelmien ennaltaehkäisyä. Komission aloitteesta myös Yritys-Eurooppa-verkosto osallistuu asia koskevaan tiedottamiseen ja pk-yritysten tukemiseen.

Myös kansallisella tasolla yhä useammassa jäsenvaltiossa suuri osa työsuojelutoimista keskittyy mikro- ja pk-yritysten tavoittamiseen ja niille tarkoitettujen asianmukaisten välineiden kehittämiseen. Jäsenvaltioitakin kehoitetaan tässä yhteydessä korostamaan tuloskeskeisten riskinarviointien tärkeyttä ja jakamaan ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä ja koulutusta koskevia parhaita käytäntöjä.

Verkkopohjaisten välineiden käyttö

Komissio kehottaa jäsenvaltioita sisällyttämään verkkopohjaisten riskinarviointivälineiden käytön täysimääräisesti oikeudellisiin järjestelmiinsä.

Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto tekee merkittävää työtä riskejä koskevilla tiedotuskampanjoillaan ja kehittämällä ja levittämällä sähköisiä interaktiivisia riskinarviointivälineitä. Sen sähköinen interaktiivinen riskinarviointiväline (OiRA)²¹ ja

²⁰ Ks. asiakirja SWD (2017)9: *Health and Safety at Work is Everybody's Business – A practical guidance for employers* (Työterveys ja -turvallisuus kuuluu kaikille – käytännön opas työnantajille).

²¹ <http://www.oiraproject.eu/>

vastaavat kansalliset internetpohjaiset välineet (joita on kehitetty muun muassa Alankomaissa, Irlannissa ja Puolassa) ovat erityisen hyödyllisiä, koska ne tarjoavat maksutta alakohtaista tietoa ja ohjaavat työnantajaa riskinarviointiprosessin jokaisessa vaiheessa. Lisäksi välineet tuottavat automaattisesti asiakirjan, joka toimii todisteena säännösten noudattamisesta ja jonka avulla voi seurata riskinhallintasuunnitelman tehokkuutta. Tällaisia välineitä on laajennettava huomattavasti, ja niiden käyttö olisi hyväksyttävä näytöksi riskinarviointivelvoitteiden noudattamisesta. Ne olisi myös sisällytettävä kansallisiin riskinarviointivelvoitteiden noudattamisvaatimuksiin.

Sähköistä interaktiivista riskinarviointivälinettä (OiRA) koskevat toimet

- Tähän mennessä on julkaistu 93 sähköistä interaktiivista riskinarviointivälinettä (OiRA) ja 30 välinettä on kehitteillä. Niiden avulla on toistaiseksi suoritettu 44 614 riskinarviointia.
- EU:n taloudellisen ja teknisen tuen sekä kansallisten kumppanien ja alakohtaisten työmarkkinaosapuolten aktiivisen yhteistyön ansiosta vuoteen 2018 mennessä on määrä saavuttaa seuraavat tavoitteet keskittyen ensisijaisiin aloihin:
 - **150 julkaistua sähköistä interaktiivista riskinarviointivälinettä (OiRA) ja**
 - **100 000 näiden välineiden avulla suoritettua riskinarviointia.**

2.2. Yritysten auttaminen hallitsemaan nopeasti lisääntyviä työterveys- ja työturvallisuusriskejä

Jälkiarvioinnissa nimettiin joukko kasvavia huolenaiheita, joiden ratkaisemisessa yritykset tarvitsisivat lisää tukea: stressi, tuki- ja liikuntaelinten sairaudet ja työvoiman lisääntyvä moninaisuus, etenkin ikääntyvien työntekijöiden määrän lisääntyminen.

- *Psykososiaaliset riskit*

Psykososiaaliset riskit ja työperäinen stressi ovat haastavimpia – ja yhä yleisempiä – työsuojeluongelmia. Yli puolet EU:n työntekijöistä ilmoittaa stressin olevan yleistä työpaikallaan,²² ja neljä kymmenestä katsoo, ettei stressiin puututa asianmukaisesti. Työstressi vaikuttaa merkittävästi tuottavuuteen:

- Siitä aiheutuu noin puolet menetetyistä työpäivistä, koska poissaolot ovat verrattain pitkiä.
- Stressi heikentää työsuorituksia ja voi johtaa viisi kertaa useammin tapaturmiin.
- Noin viidennes henkilöstön vaihtuvuudesta liittyy työstressiin.

40 % yrityksistä
tarvitsee tietoa
psykososiaalisten
riskien arvioinnista

²² <https://osha.europa.eu/fi/themes/psychosocial-risks-and-stress>

Psykososiaaliset riskit ovat monimutkaisia ja moniulotteisia. Terveysongelmat voivat johtua monista tekijöistä, jotka liittyvät ja/tai eivät liity työhön.

Puitedirektiivin mukaisesti työnantajien on suojeltava työntekijöitä kaikilta työhön liittyviltä riskeiltä. Joihinkin työterveyttä ja -turvallisuutta koskeviin erityisdirektiiveihin (esimerkiksi näyttöpäätetyötä koskevaan direktiiviin) sisältyy säännöksiä, jotka liittyvät välillisesti psykososiaalisten riskien ennaltaehkäisyyn. EU:n tason työmarkkinaosapuolten hyväksymässä työperäistä stressiä koskevassa eurooppalaisessa puitesopimuksessa²³ korostetaan puitedirektiivin merkitystä. Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto järjestää tiedotuskampanjoita, ja se on julkaissut psykososiaalisten riskien hallintaa koskevan käytännöllisen sähköisen oppaan²⁴ vuosina 2014–2015 toteutetun, Euroopan laajuisen stressinhallintaa ja psykososiaalisia riskejä koskevan kampanjan yhteydessä. Oppaalla pyritään vastaamaan työnantajien ja pienissä yrityksissä työskentelevien henkilöiden tarpeisiin.

Lähestymistavat vaihtelevat eri jäsenvaltioissa. On jäsenvaltioita, joiden työsuojelulainsäädännössä psykososiaalisia riskejä ei mainita lainkaan, ja jäsenvaltioita, joissa niiden hallintaa pidetään tärkeänä osana työsuojelua. Joissakin jäsenvaltioissa edellytetään psykososiaalisten riskien arviointia, ja muutamissa kehoitetaan turvautumaan asiantuntijaan. Yhdessä jäsenvaltiossa on vahvistettu psykososiaalisten riskien ehkäisemistä koskevat sitovat suuntaviivat. Jäsenvaltioissa on myös käytössä muita kuin sääntelyyn perustuvia toimintatapoja (esimerkiksi kolmikantaelimet, ohjeistus, tiedotus ja riskinhallintastandardit).

Jotta työntekijöiden suojelua voitaisiin parantaa käytännössä, työnantajien on saatava lisää tietoa ja heille on laadittava lisää ohjeita ja välineitä. Tänäpäin julkaistavassa komission oppaassa todetaan, että voimassa olevissa EU:n säännöksissä työnantajat veloitetaan suojelemaan työntekijöitä psykososiaalisilta riskeiltä ja että nämä riskit on otettava asianmukaisesti huomioon riskinarviointiprosessissa. Asiakirja sisältää konkreettisia ei-sitovia välineitä ja resursseja, joiden avulla työnantajat voivat puuttua tehokkaasti psykososiaalisiin riskeihin riskinarvioinneissaan. Komissio kartoittaa yhteistyössä Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston sekä työturvallisuuden ja työterveyden neuvonantavan komitean kanssa edistämistä ja levittämistä koskevia hyviä käytäntöjä. Lisäksi se aikoo antaa johtavien työsuojelutarkastajien komitealle tehtäväksi laatia psykososiaalisia riskejä koskevien riskinarviointien ja riskinhallintatoimenpiteiden laadun arviointia käsittelevän oppaan.

- *Tuki- ja liikuntaelinten sairauksiin liittyvät riskit*

Altistuminen ergonomisille riskitekijöille on nykyisin yksi EU:n suurimmista työterveys- ja työturvallisuusongelmista. Toistuva altistuminen näille riskeille voi johtaa työperäisiin tuki- ja liikuntaelinten sairauksiin, jotka ovat yksi vakavimpia ja yleisimpiä työperäisiä sairauksia ja aiheuttavat valtavia kustannuksia ihmisille, yrityksille ja koko yhteiskunnalle. Vuonna 2013 toteutetun työvoimatutkimuksen tulosten mukaan tuki- ja liikuntaelinten sairaudet ovat tätä nykyä yleisin työperäinen terveysongelma ja merkittävin työhön liittyvien poissaolojen syy. Niiden osuus kaikista työperäisistä terveysongelmista EU:ssa on 60 prosenttia, ja ne ovat syynä 60 prosenttiin sairauspoissaoloista ja pysyvistä työkyvyttömyystapauksista.

Ergonomiset riskit ovat luonteeltaan monimutkaisia ja moniulotteisia. Kun niitä ilmenee työssä, ne voivat aiheuttaa sairauden suoraan tai pahentaa olemassa olevaa sairautta. Erilaisiin

²³ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=521&langId=en&agreementId=1106>

²⁴ <http://hw2014.healthy-workplaces.eu/en/tools-and-resources/a-guide-to-psychosocial-risks>

työtehtäviin liittyy hyvin erilaisia altistuksia, ja on myös otettava huomioon huomattavat ikä-, elämäntapa- ja sukupuolierot.

Tästä riskikategoriasta säädetään tällä hetkellä puitedirektiivin lisäksi useissa EU:n direktiiveissä (tärinädirektiivi 2002/44/EY, käsin tapahtuvaa taakkojen käsittelyä koskeva direktiivi 90/269/ETY ja näyttöpäätetyötä koskeva direktiivi 90/270/ETY). Muilla EU:n direktiiveillä on välillisiä vaikutuksia työperäisten tuki- ja liikuntaelinten sairauksien ennaltaehkäisyyn. Muita kuin lainsäädännöllisiä aloitteita ovat olleet Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston tiedotuskampanjat (2000 ja 2007) sekä vuosina 2007–2008 toteutettu johtavien työsuojelutarkastajien komitean kampanja käsin tapahtuvaa taakkojen käsittelyä koskevan direktiivin täytäntöönpanosta terveydenhuollon, liikenteen, rakentamisen ja vähittäiskaupan aloilla.

Tavat, joilla jäsenvaltiot ovat saattaneet EU:n nykyisen työterveys- ja työturvallisuussäännösten osaksi kansallista lainsäädäntöään (ja panneet sen täytäntöön), vaihtelevat. Esimerkiksi direktiivin 90/269/ETY osalta joissakin jäsenvaltioissa on asetettu oikeudellisesti sitovia raja- tai kynnysarvoja, kun toisissa nämä raja-arvot sisältyvät lainsäädäntöön liittyvään ohjeistukseen, suosituksiin tai muihin indikaattoreihin. Jäsenvaltioissa on myös käytössä muita kuin sääntelyyn perustuvia toimintatapoja (esimerkiksi ohjeistus, tiedotus ja riskinhallintastandardit).

Tässäkin tapauksessa komissio haluaa parantaa suojelua työpaikoilla tekemällä työnantajille selväksi, että ne ovat velvollisia suojelemaan työntekijöitään tämäntyyppisiltä riskeiltä ja ottamaan ne huomioon riskinarviointiprosessissa, sekä auttamalla työnantajia täyttämään velvollisuutensa. Komissio alkaa myös yhteistyössä Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston ja työturvallisuuden ja työterveyden neuvonantavan komitean kanssa kartoittaa edistämistä ja levittämistä koskevia hyviä käytäntöjä. Se aikoo myös käynnistää työn johtavien työsuojelutarkastajien komitean oppaan laatimiseksi ergonomisia riskejä koskevien riskinarviointien ja riskinhallintatoimenpiteiden laadun arvioimisesta.

- *Monimuotoisuuden huomioon ottava riskinarviointi*

Puitedirektiivissä säädetään, että työnantajien on toteutettava kaikkien työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden suojelun edellyttämät toimenpiteet. Erityisen alttiita riskiryhmiä on sen mukaan suojeltava erityisesti heitä uhkaavilta vaaroilta.

Riskinhallintatoimenpiteissä on siksi otettava huomioon naisia, miehiä, nuoria työntekijöitä, ikääntyviä työntekijöitä, maahanmuuttajia tai vammaisia erityisesti uhkaavat riskit. Näitä työntekijäryhmiä varten on myös otettava käyttöön erityisiä ennaltaehkäiseviä ja suojaavia toimenpiteitä. Arvioinnissa todettiin, että etenkin iän huomioon ottavaa riskinarviointia on lisättävä, mutta samoja periaatteita voidaan soveltaa kaikkiin erityisen alttiisiin työntekijöihin.

Yli 60-vuotiaiden määrä EU:ssa lisääntyy parhaillaan noin kahdella miljoonalla joka vuosi, eli kaksi kertaa nopeammin kuin ennen vuotta 2007. Vuoteen 2030 mennessä ikääntyvät työntekijät muodostavat lähes neljänneksen kokonaistyövoimasta. Tällä hetkellä monet ikääntyvät työntekijät poistuvat työmarkkinoilta ennenaikaisesti. Usein syynä ovat terveysongelmat, jotka voivat liittyä kehoihin työoloihin.

Työterveyttä ja työturvallisuutta koskevassa EU:n strategiakehyksessä kaudelle 2014–2020 pidetään väestörakenteen muutosta ja työntekijöiden ikääntymistä yhtenä keskeisistä haasteista ja ehdotetaan toimia, joita kehitetään parhaillaan. Käynnissä oleva Euroopan

työterveys- ja työturvallisuusviraston tiedotuskampanja (2016–2017) ”Terveellinen työ – Elämän eri vaiheissa” on EU:n laajuinen ja urauurtava koko maailmassa.

EU:n jäsenvaltiot ovat erilaisia niin väestörakenteeltaan kuin oikeudellisilta ja institutionaalisilta puitteiltaan. Yhtenäinen poliittinen kehys on käytössä vain joissakin jäsenvaltioissa. Väestön ja työvoiman ikääntyminen on useimmissa jäsenvaltioissa kuitenkin asetettu painopisteeksi, ja niissä on siksi suunniteltu erinäisiä toimenpiteitä (myös työsuojeluun liittyviä toimenpiteitä), joilla pyritään lisäämään ikääntyvien osallistumista työelämään. Kaikissa jäsenvaltioissa on toteutettu eläkeuudistus. Jäsenvaltioissa, joiden väestö on ikääntyneempää, on nostettu eläkeikää, rajoitettu varhaiseläkkeelle pääsyä ja otettu käyttöön taloudellisia kannustimia ikääntyvien työllistämiseksi.

On saatu näyttöä siitä, että naisten turvallisuutta ja terveyttä koskevia työperäisiä riskejä on aliarvioitu ja sukupuolineutraalin lähestymistavan vuoksi naisiin kohdistuvien työperäisten riskien ennaltaehkäisyyn on kiinnitetty vähemmän huomiota ja panostettu vähemmän resursseja.

Käytännön oppaassa vastataan näihin kasvaviin työsuojeluhaasteisiin kiinnittämällä huomiota siihen, että riskinarvioinneissa on otettava huomioon monimuotoisuus ja ikään, sukupuoleen ja muihin demografisiin piirteisiin liittyvät erityiset seikat. Oppaassa kuitenkin huomautetaan, ettei pelkästään tällaisten piirteiden perusteella pidä tehdä oletuksia. Riskinarvioinnissa olisi otettava huomioon työn vaatimukset suhteessa kyseisen henkilön kykyihin ja terveydentilaan. Asiakirjassa annetaan myös käytännön välineitä, joilla työnantajat voivat ottaa ikään ja sukupuoleen liittyvät riskit huomioon riskinarvioinneissa.

Nopeasti lisääntyviä työterveys- ja työturvallisuusriskejä koskevat toimet

- Psykososiaalisten ja ergonomisten riskien hallinnan parhaita käytäntöjä käsittelevä julkaisu.
- Iän huomioon ottavaa riskinarviointia koskevien periaatteiden kehittäminen työsuojelutarkastajia varten.

Elämäntapaan liittyvät riskitekijät, kuten epäterveellinen ruokavalio, liikunnan vähäisyys, tupakointi ja alkoholin haitallinen käyttö, kasvattavat kroonisten sairauksien raskasta taakkaa kaikkialla Euroopassa. Ne uhkaavat suoraan työntekijöiden terveyttä ja vaikuttavat sekä heidän että yritysten tuottavuuteen. Lisäksi niillä on vaikutuksia talouteen sekä tehokkaiden, helposti saavutettavien ja sopeutumiskykyisten terveydenhuoltojärjestelmien kestävyys. Terveyteen vaikuttavia tekijöitä koskevat työpaikkakohtaiset aloitteet ovat tärkeitä tapoja edistää työntekijöiden hyvinvointia.

3. VANHENTUNEIDEN SÄÄNTÖJEN AJANTASAISTAMINEN JA POISTAMINEN SEKÄ TOIMIEN KESKITTÄMINEN SÄÄNTÖJEN NOUDATTAMISEN HELPOTTAMISEEN, TYÖSUOJELUN KATTAVUUDEN LAAJENTAMISEEN JA TÄYTÄNTÖÖNPANON VALVONNAN SEKÄ SEURANNAN PARANTAMISEEN

3.1. EU:n lainsäädännön ajantasaistaminen ja vanhentuneiden säännösten poistaminen

Yksityiskohtaisessa jälkiarvioinnissa vahvistui, että EU:n työterveys- ja työturvallisuuslainsäädäntö, joka muodostuu puitedirektiivistä ja siihen liittyvistä erityisdirektiiveistä, on yleisesti ottaen tehokas ja tarkoituksenmukainen. Arvioinnissa todettiin kuitenkin myös, että useita vanhentuneita säännöksiä voidaan poistaa tai ajantasaistaa.

Tämän työn ensimmäisessä vaiheessa komissio käynnistää ja saattaa kahden vuoden kuluessa päätökseen ohjelman direktiivien vanhentuneiden säännösten poistamiseksi tai ajantasaistamiseksi. Ohjelman tavoitteena on saada aikaan selkeämpiä, johdonmukaisempia ja tarkoituksenmukaisempia sääntöjä sekä mahdollisuuksien mukaan keventää ja vähentää yritysten ja valvontaviranomaisten hallinnollisia rasitteita. Työsuojelun tason on kuitenkin säilyttävä ennallaan tai parannuttava. Työssä hyödynnetään kansallisella ja EU:n tasolla käytävien, työterveyttä ja -turvallisuutta koskevien kolmikantaneuvottelujen vankkaa perinnettä. Direktiivien mahdollisia muutoksia koskevat lainsäädäntöehdotukset laaditaan tiiviissä yhteistyössä työturvallisuuden ja työterveyden neuvoa-antavassa komiteassa kokoontuvien työmarkkinaosapuolten ja hallitusten asiantuntijoiden kanssa.

Komissio on jälkiarvioinnin perusteella määrittänyt ensisijaisiksi seuraavat kuusi direktiiviä:

- *Työpaikat (89/654/ETY)*

Uuden tieto- ja viestintätekniiikan sekä alustatyön ja muiden uusien työnteon muotojen vuoksi yhä useammat työntekijät työskentelevät satunnaisesti tai säännöllisesti työnantajan tilojen ulkopuolella. Arviointihankkeen tulosten perusteella voi olla aiheellista määritellä ”työpaikka” dynaamisemmin.

Työntekotapojen muutosten huomioon ottamiseksi komissio harkitseekin työpaikan käsitteen selkeyttämistä ja direktiivin liitteiden ajantasaistamista, yksinkertaistamista tai poistamista.

- *Näyttöpäätteet (90/720/ETY)*

Tekniikka on muuttunut ratkaisevasti 1990-luvun alusta, jolloin näyttöpäätetyötä koskeva direktiivi hyväksyttiin. Eräät direktiivissä mainitut tekniikat ovat poistuneet käytöstä, joten niitä koskevat säännökset voidaan ehkä poistaa. On myös syytä harkita työpisteen määritelmän ja joidenkin muiden direktiivissä käytettyjen määritelmien teknistä päivittämistä sekä tarkastella eräitä poikkeuksia, jotka saattavat olla vanhentuneita.

- *Turvallisuus- ja terveystarkastukset (92/58/ETY)*

Direktiivin 92/58/ETY liitteessä II on luettelo turvallisuuskylttejä koskevista vaatimuksista, kuten kylteissä käytettävistä kuvista. Liitteessä II olevassa 1.3 kohdassa säädetään myös, että ”käytettävät kuvat voivat olla jossain määrin erilaisia tai yksityiskohtaisempia kuin 3 kohdassa esitetyt, edellyttäen että ne välittävät saman merkityksen eikä ero tai sovellutus tee

niitä vaikeammin ymmärrettäväksi”. Arvioinnin mukaan on epäselvää, missä määrin turvallisuusmerkkejä koskevaa standardia EN ISO 7010 voidaan pitää direktiivin 92/58/ETY mukaisena (varsinkin merkeissä käytettävien kuvien osalta). Eräät jäsenvaltiot ovat kannattaneet direktiivin mukauttamista standardiin EN ISO 7010, jotta turvallisuusmerkit olisivat yhdenmukaisempia kaikkialla EU:ssa.

Nykyisten velvoitteiden yksinkertaistamiseksi ja selkeyttämiseksi komissio harkitsee liitteiden muuttamista niin, että niissä otetaan huomioon standardi EN ISO 7010. Toisena vaihtoehtona on lisätä direktiiviin viittaus standardiin.

- *Biologiset tekijät (2000/54/EY)*

Arvioinnissa tuli esiin kysymyksiä direktiivin soveltamisalasta ja ennen kaikkea tarpeesta päivittää liitteessä III oleva biologisten tekijöiden luettelo. Liitteen III ajantasaistaminen otetaan harkintaan.

- *Aluksilla tapahtuva sairaanhoito (92/29/ETY)*

Arvioinnissa tuli esille mahdollinen tarve tarkistaa direktiivissä säädetty pakollisten lääkintätarvikkeiden luettelo ja saattaa se ajan tasalle.

Siinä pohdittiin myös, täyttääkö direktiivi kansainväliset vaatimukset, joita asetetaan muun muassa hengenpelastuslaitteita koskevassa Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) standardissa (Code 4.15.1.8), standardissa ISO 3864-1:2011 ”Kuvatunnukset ja piirrosmerkit – Turvallisuusvärit ja turvallisuusmerkit”, merityötä koskevassa Kansainvälisen työjärjestön vuoden 2006 yleissopimuksessa ja kalastusalan työtä koskevassa yleissopimuksessa. Suuremmilla aluksilla on ehkä myös mahdollista parantaa sairaanhoitoa ja taudinmäärittystä ja/tai ehkäistä tapaturmia uusien teknisten laitteiden avulla.

- *Henkilönsuojaimet (89/656/ETY)*

Komissio harkitsee direktiiviin sisältyvän henkilönsuojainten määritelmän teknistä päivitystä etenkin siltä osin, että nykyinen määritelmä ei kata palomiesten ja muiden hätä- ja pelastuspalvelun työntekijöiden käyttämiä välineitä.

- *Muita päivityksiä*

Vastaavanlaisia teknisiä päivityksiä tehdään ehkä muihinkin direktiiveihin (esimerkiksi syöpäsairausten vaaraa ja perimän muutoksia koskevaan direktiiviin 2004/37/EY ja kemiallisia tekijöitä koskevaan direktiiviin 98/24/EY) kiinnittäen erityistä huomiota niiden liitteisiin. Tavoitteena on arvioida, miten liitteet kestäisivät paremmin aikaa.

3.2. Jäsenvaltioiden kannustaminen tarkistamaan kansallista työsuojelulainsäädäntöä

EU asettaa työsuojelua koskevat vähimmäisvaatimukset. Jäsenvaltiot voivat tiukentaa niitä työntekijöiden suojelua parantavilla yksityiskohtaisemmilla säännöksillä. Niitä annettaessa painopisteen on ehdottomasti oltava työsuojelun tason parantamisessa eikä yritysten hallinnollisia rasitteita saa tarpeettomasti lisätä. Puitedirektiivin mukaisesti jäsenvaltioilla on liikkumavaraa niiden antaessa vaikkapa riskinarvioinnin dokumentointia koskevia säännöksiä, jotta toimenpiteissä voidaan ottaa huomioon esimerkiksi yritysten koko ja niiden toiminnan luonne sekä riskien luonne ja laajuus.

On erittäin ilahduttavaa, että jäsenvaltiot ovat viime vuosina tarkistaneeet lainsäädäntöjään niiden yksinkertaistamiseksi suojelun tasoa heikentämättä tai sitä parantaen. Tällä suuntauksella on paljon myönteisiä vaikutuksia, sillä 14–67 prosenttia eri jäsenvaltioiden yrityksistä pitää työsuojelusääntöjä monimutkaisina.²⁵ Tämän perusteella voisi päätellä, että huomattava osa yritysten hallinnollisista rasitteista johtuu kansallisista eroista eikä niinkään EU:n vähimmäisvaatimuksista. Toisaalta ei myöskään ole viitteitä siitä, että yritysten kevyempinä pitämässä järjestelmissä esiintyisi enemmän työtapaturmia ja ammattitauteja.

Esimerkkejä EU:n ja kansallisen tason vuorovaikutuksesta

- Työnantajien laatimien riskinarviointien on oltava ulkopuolisen konsultin sertifioimia. Puitedirektiivissä ei ole tällaista velvoitetta, mutta se on otettu käyttöön joissakin kansallisissa säännöksissä ja aiheuttaa yrityksille suoria kustannuksia.
- Erinäisiä nimettyjä työsuojelutoimijoita koskeva asiakirjojen allekirjoittamisvelvoite ja muut dokumentointivaatimukset, vaikka EU:n (esimerkiksi rakennustyömaadirektiivin 92/57/ETY) säännöksissä edellytetään vain nimeämistä.

Komissio voi tukea tätä prosessia merkittävästi ja varmistaa, että jäsenvaltiot ottavat oppia toistensa hyvistä käytännöistä ja niillä on tarvittava asiantuntemus.

Hallinnollisten rasitteiden vähentäminen

- Komissio käynnistää vertaisarviointiprosessin, jonka erityisenä tavoitteena on vähentää kansallisiin lainsäädäntöihin sisältyviä hallinnollisia rasitteita työntekijöiden suojelua heikentämättä.

Kansallinen työterveys- ja työturvallisuusstrategia, joka on keskeinen keino ottaa uudet tarpeet ja painopisteet huomioon kansallisissa työsuojelupolitiikoissa, on vahvistettu 17 jäsenvaltiossa kautta 2014–2020 varten hyväksytyn työterveyttä ja työturvallisuutta koskevan EU:n strategiakehyksen perusteella. Tehokkaimmissa kehyksissä, esimerkiksi Saksan ja Slovakian strategioissa, vahvistetaan erityisiä toimenpiteitä ja määritellään indikaattoreita seuranta ja jatkotoimia varten. Kaikkia jäsenvaltioita kannustetaan voimakkaasti hyväksymään viipymättä kansalliset strategiat, joissa etusijalla on kansallisen lainsäädännön tarkistaminen ja ajantasaistaminen. Tavoitteena olisi erityisesti oltava tarpeettomien säännösten poistaminen ja mahdollisuuksien mukaan etenkin pien- ja mikroyritysten hallinnollisten rasitteiden vähentäminen.

Arvioidessaan nykyisen strategiakehyksen täytäntöönpanoa vuonna 2018 komissio keskittyy tässä tiedonannossa esitettyjen ensisijaisten toimien toteuttamiseen tarkastelemalla muun

²⁵ Kyselytutkimus Euroopan yrityksille uusista ja kehittyvistä riskeistä 2 (ESENER-2), 2014. Saatavana seuraavasta osoitteesta: <https://osha.europa.eu/fi/surveys-and-statistics-osh/esener>.

muassa hallinnollisten rasitteiden vähentämistä ja antamalla siitä vertaisarviointiin perustuvia suosituksia.

EU:n säännösten saattamista kansallisen lainsäädännön osaksi tuetaan EU:n tasolla tehostamalla jäsenvaltioiden, työmarkkinaosapuolten ja työsuojelutarkastusvirastojen kanssa tehtävää yhteistyötä. Komissio asettaa etusijalle tapaukset, joissa säännösten rikkominen on erityisen vakavaa ja joissa korjaustoimilla on todennäköisesti huomattava vaikutus. Yksittäistapauksissa säännösten noudattamista valvovat jäsenvaltioiden viranomaiset.

3.3. Jäsenvaltioiden kannustaminen huolehtimaan työsuojelupolitiikan laajasta kattavuudesta

- *Itsenäiset ammatinharjoittajat*

EU:n työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön oikeudellisen perustan eli Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 153 artiklan mukaan EU voi antaa säädöksiä, joilla parannetaan työympäristöä työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi.

Tässä yhteydessä on huomautettava EU:n tuomioistuimen katsoneen, ettei se, että kansallisen oikeuden mukaan kyseessä on itsenäinen ammatinharjoittaja, estä pitämästä häntä EU:n lainsäädännössä tarkoitettuna palkansaajana tai työntekijänä, jos hänen itsenäisyytensä on vain fiktiivistä ja peittää taakseen työsuhteen (unionin tuomioistuimen tuomio 13.1.2014, Allonby, C-256/01).

Itsenäisten ammatinharjoittajien osuus EU:n kokonaistyöllisyydestä on 16,4 prosenttia. Erityisen suuri osa heistä työskentelee tukku- ja vähittäismyynnissä mutta myös riskialttiilla toimialoilla, kuten maa- ja metsätaloudessa, kalastuksessa ja rakennusalalla. Omassa valvonnassaan työskentelevien itsenäisten ammatinharjoittajien erityisaseman vuoksi heidän tilanteessaan voi olla monimutkaista ja hankalaa soveltaa riskinarviointia, koulutusta ja neuvotteluja koskevia periaatteita, koska ne perustuvat työntekijän ja työnantajan väliseen suhteeseen.

Itsenäisten ammatinharjoittajien työskennellessä työntekijöiden rinnalla heidän välisensä ero ei kuitenkaan ole yksiselitteinen. Itsenäisen ammatinharjoittajan toimet tai laiminlyönnit voivat tällaisessa tilanteessa vaikuttaa myös työntekijän terveyteen ja turvallisuuteen. Työntekijöiden rinnalla työskentelevät itsenäiset ammatinharjoittajat on otettu EU:n kahden sellaisen työterveyttä ja -turvallisuutta koskevan erityisdirektiivin (rakennustyömaadirektiivi 92/57/ETY ja kalastuslainsäädännön direktiivi 93/103/EY) piiriin, joiden kattamalla aloilla tällainen vaara on yleisempi.

Koska monet itsenäiset ammatinharjoittajat työskentelevät riskialttiilla toimialoilla, neuvosto kannustaa itsenäisiä ammatinharjoittajia koskevassa suosituksessaan jäsenvaltioita edistämään heidän terveyttään ja turvallisuuttaan ja ottamaan heidät kansallisen lainsäädännön piiriin. Suosituksessa todetaan myös, että ”riippumatta siitä, työskentelevätkö itsenäiset ammatinharjoittajat yksin vai palkattujen työntekijöiden kanssa, heihin voivat kohdistua samat työterveys- ja työturvallisuusriskit kuin palkattuihin työntekijöihinkin”.

Ennen neuvoston suositusta vain muutaman jäsenvaltion kansallinen työsuojelulainsäädäntö kattoi myös itsenäiset ammatinharjoittajat. Nyt, suosituksen antamisen jälkeen noin puolessa jäsenvaltioista heidät otetaan huomioon säädöksissä. Itsenäisen ammatinharjoittajan määritelmä ja itsenäisten ammatinharjoittajien velvollisuuksien laajuus sekä kyseisen lainsäädännön soveltamisala kuitenkin vaihtelevat jonkin verran jäsenvaltioittain. Jäsenvaltioita kehoitetaan panemaan suositus täysimääräisesti täytäntöön.

Työtaturmien ja ammattitautien torjuminen soveltamalla työsuojelusäytäjä kaikkiin työntekijöihin on entistäkin tärkeämpää nopeasti muuttuvilla työmarkkinoilla, joille syntyy uusia työnteon muotoja ja joilla vallitsee yhä suurempi epätietoisuus työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien asemasta.

- *Yksityisiin kotitalouksiin taloustyöhön palkatut työntekijät*

EU:n työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännössä ei velvoiteta jäsenvaltioita ottamaan yksityisiin kotitalouksiin taloustyöhön palkattuja työntekijöitä²⁶ kansallisten työsuojelusäytäjä piiriin, eikä EU:n työterveys- ja työturvallisuussäytäjä voida kaikilta osin edes välttämättä soveltaa heihin. Tällaisia säytäjä ovat esimerkiksi työpaikkadirektiivin erityisvaatimukset hätäpoistumisreiteistä ja hätäpoistumisteistä ja niiden merkitsemisestä.

Kotitaloustyöntekijöitä koskevassa Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksessa²⁷ todetaan kuitenkin, että jokaisella kotitaloustyöntekijällä on oikeus turvalliseen ja terveelliseen työskentely-ympäristöön ja että tätä periaatetta sovellettaessa on otettava riittävästi huomioon kotitaloustyön erityispiirteet. Yleissopimuksen on tähän mennessä ratifioinut kuusi jäsenvaltiota: Belgia, Irlanti, Italia, Portugali, Saksa ja Suomi.

Noin puolessa jäsenvaltioista on käytössä yksityisiin kotitalouksiin taloustyöhön palkattuja työntekijöitä koskevat työsuojelusäytäjä. Niiden kokemukset voivat auttaa saamaan kaikkiin jäsenvaltioihin näitä henkilöitä, joita on EU:ssa noin 2,5 miljoonaa, koskevat yhtä tiukat työsuojeluvaatimukset. Ne voivat auttaa myös edellä mainitun Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen ratifioivia jäsenvaltioita täyttämään kansainväliset velvoitteensa.

Komissio kutsuu yhteistyössä Kansainvälisen työjärjestön kanssa kansalliset viranomaiset, työmarkkinaosapuolet ja kansalaisyhteiskunnan edustajat vuoden 2018 alussa konferenssiin, jossa arvioidaan edistymistä ja kannustetaan jäsenvaltioita ratifiointiin sekä hyviin käytäntöihin perustuvaan käytännön täytäntöönpanoon.

3.4. Valvonnan tehostaminen ja ennaltaehkäisyn kulttuuri

Koska on tärkeää, että työsuojelusäytäjä täytäntöönpanoa valvotaan, jäsenvaltioiden on ehdottomasti täytettävä velvoitteensa varmistaa seuranta ja valvonta paikan päällä ja annettava tähän tarvittavat resurssit.

Komission tehtävänä perussopimusten valvojana on huolehtia – tarvittaessa rikkomusmenettelyn avulla – siitä, että EU:n lainsäädäntö pannaan asianmukaisesti täytäntöön. Toteuttaessaan tätä tehtävää komissio noudattaa 13. joulukuuta 2016 annettua tiedonantoa *Better Results through Better Application* (C(2016)8600), jonka ajatuksena on, että soveltamista parantamalla päästään parempiin tuloksiin.

Jälkiarviointi osoitti, että lakisääteiset vaatimukset ja tarkastukset ovat tärkeimpiä syitä, joiden vuoksi yrityksissä laaditaan työsuojeluperiaatteita ja toteutetaan näiden periaatteiden mukaisia toimia. Tarkastuksilla voidaan edistää todellisen ennaltaehkäisyn kulttuurin syntyä. Tutkimusten mukaan työterveys- ja työturvallisuusolojen tarkastuksilla saadaan aikaan konkreettisia vaikutuksia yrityksissä: tapaturmien määrät vähenevät tarkastusten

²⁶ Työterveyttä ja -turvallisuutta koskevassa puitedirektiivissä 89/391/ETY heistä käytetään nimitystä ”kotitaloustyöntekijät”.

²⁷ Kotitaloustyöntekijöitä koskeva Kansainvälisen työjärjestön yleissopimus nro 189, 2011.

jälkeen.²⁸ Yksittäisissä yrityksissä, joille määrättiin tarkastuksen perusteella seuraamuksia, tapaturmien havaittiin vähenevän 22 prosenttia tarkastusta seuraavan kolmen vuoden aikana.²⁹ Tuoreet tutkimukset vahvistavat, että tarkastukset johtavat työtapaturmien vähenemiseen.³⁰ Mitä paremman tuloksen työsuojelutarkastus tuottaa, sitä pienempi on vakavien tapaturmien määrä.³¹

Tarkastustiheys vaihtelee kuitenkin huomattavasti jäsenvaltioittain, ja kaikkiaan vähintään 50:tä prosenttia mikro- ja pienyrityksistä ja 25:tä prosenttia suuryrityksistä ei ole tarkastettu lainkaan kolmen viime vuoden aikana.

Myös tarkastusten toimittamistapa vaihtelee suuresti jäsenvaltioittain ja toisinaan jopa jäsenvaltioiden sisällä. Joissain tapauksissa tarkastuksissa keskitytään ainoastaan säännösten noudattamiseen ja seuraamusten määräämiseen. Toisinaan tarkastukset ovat laajempia, ja niillä autetaan yrityksiä löytämään parempia tapoja noudattaa säännöksiä.

Työmarkkinaosapuolten, elinkeinoelämän järjestöjen ja työsuojelutarkastusvirastojen yhteistyö on tapaturmien ja ammattitautien ehkäisemisen kannalta olennaista etenkin mikro- ja pienyrityksissä. Komissio aikoo myös tukea tehokkaammin vaatimusten ja ohjeistuksen parantamistyötä erityisesti johtavien työsuojelutarkastajien komitean välityksellä. Arvioinnin mukaan johtavien työsuojelutarkastajien komitealla on keskeinen rooli määrittäessä parhaita käytäntöjä, jotka koskevat valvontaa ja tarkastuksia jäsenvaltioissa. Se auttaa myös parantamaan työsuojelutarkastusvirastojen valmiuksia ja niille annettavaa ohjeistusta. Johtavien työsuojelutarkastajien komitea pyrkii tehostamaan työsuojelutarkastajille EU:n tasolla annettavaa tarkoituksenmukaista ja kohdennettua koulutusta.

Jotta työsuojelutarkastusvirastot, joiden resurssit ovat rajalliset, tavoittaisivat mikro- ja pienyritykset, niiden on yhdistettävä voimansa muiden valvontaviranomaisten kanssa ja kaikin mahdollisin tavoin lisättävä tietoisuutta nykyvelvoitteista ja ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä sekä vähennettävä yrityksille päällekkäisistä tarkastuksista aiheutuvia rasitteita. Pimeän työn vastaista yhteistyötä edistävä eurooppalainen foorumi³² on erinomainen esimerkki siitä, miten tällainen viranomaisyhteistyö voidaan järjestää ja miten sillä voidaan lisätä tietoisuutta, keskinäistä ymmärrystä, konkreettisia aloitteita ja yhteisiä toimia EU:n tasolla.

Työelämän uudistuessa on hyvin tärkeää, että ihmisillä on tietoa työterveydestä ja -turvallisuudesta jo työmarkkinoille tullessaan. Tämä vaatii paitsi työsuojelun ammattilaisilta elinikäistä oppimista myös työsuojelun ottamista osaksi kaikkia koulutusaloja.

²⁸ Liitteessä I olevasta toimivuustarkastusraportista käy ilmi, että vaikka makrotalouden tasolla ei havaittu vastaavuutta tapaturma- ja tarkastustaaajuuden välillä, lähempänä mikrotasoa arviointinäyttö viittaa siihen, että lainsäädännön täytäntöönpanon valvonta ja etenkin se, että työsuojelutarkastajat sekä valvovat lainsäädännön täytäntöönpanoa että antavat täytäntöönpanoa koskevaa ohjeistusta, lisää työterveys- ja työturvallisuussäännösten noudattamista.

²⁹ Siteerattu OECD:n julkaisussa (2000). Health and Safety Executive, *Building an evidence base for the Health and Safety Commission Strategy to 2010 and beyond: A literature review of interventions to improve health and safety compliance*, 2004.

³⁰ David I. Levine, Michael W. Toffel, Matthew S. Johnson, ”Randomized Government Safety Inspections Reduce Worker Injuries with no detectable job loss”, *Science*, 18.5.2012, s. 907–911.

³¹ ”Occupational safety and health inspection scores predict rates of workers' lost time injuries” (Työsuojelutarkastusten tulokset ennustavat työpaikkatapaturmien määrää): <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/9316705>.

³² Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2016/344, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, pimeän työn vastaista yhteistyötä edistävän eurooppalaisen foorumin perustamisesta.

Työsuojelutarkastusvirastot ja kansalliset työsuojeluviranomaiset ovat tässä ratkaisevassa asemassa. Tämäkin on tärkeä osa johtavien työsuojelutarkastajien komiteassa tehtävää yhteistyötä, vertaisarviointia ja strategiakehyksen täytäntöönpanoa.

3.5. Seurantavälineiden kehittäminen

Näyttöön pohjautuva päätöksenteko edellyttää laadukkaita, vertailukelpoisia ja ajantasaisia tietoja. Tätä varten ja tulevien linjausten laatimiseksi komissio jatkaa sekä omia toimiaan että yhteistyötä Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston, Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön (Eurofound) ja muiden toimijoiden kanssa EU:n tason tietokokoelmien laajentamiseksi. Toimiin kuuluvat esimerkiksi välineiden kehittäminen työterveyttä ja työturvallisuutta koskevan säädöskehityksen tuloksellisuuden seuraamiseksi ja vaikutusten seurannan jatkamiseksi, Euroopan työtapaturmatilastoja koskevan tiedonkeruun kattavuuden parantamista ja raportoinnin puutteiden poistamista koskeva menetelmätyö sekä Euroopan ammattitautitilastoja koskevan tiedonkeruun pilottihankkeen toteuttaminen. Lisäksi tutkitaan, onko mahdollista tuottaa koko EU:n kattavaa ajantasaista ja yrityksen koon mukaan eriteltyä tietoa työtapaturmien esiintyvyydestä. Vuoteen 2020 mennessä suoritetaan myös uudet kierrokset nykyisistä monivuotisista EU-kyselyistä³³. Lisäksi altistustietojen parantaminen on tärkeällä sijalla, ja mahdollisuuksia parantaa tietokantaa uusien tieto- ja viestintätekniisten ratkaisujen avulla tutkitaan.

Työsuojelututkimusta tuetaan tehokkaasti liittämällä tutkimuksen ja innovoinnin yhdeksänteen puiteohjelmaan sitä koskevia painopistealueita. Lisäksi Yhdysvaltain, Kiinan ja muiden keskeisten maailmanlaajuisten kumppanien kanssa käynnistetään vuoropuhelu, jonka tarkoituksena on saada kokonaisvaltaisempi kuva EU:n työsuojelusta maailmanlaajuisessa toimintaympäristössä.

PÄÄTELMÄ

EU:lla on 25 vuoden kokemus työterveys- ja työturvallisuuspolitiikasta. Siitä ja EU:n säännösten yksityiskohtaisesta jälkiarvioinnista voidaan ottaa oppia tulevaisuutta varten. Nykyaikaisen työterveys- ja työturvallisuuspolitiikan on koostuttava selkeistä ja ajantasaisista EU:n ja jäsenvaltioiden säännöistä. Yrityksiä on autettava noudattamaan sääntöjä ja hyötymään mahdollisimman tehokkaasti työsuojelutoimistaan, joiden tuloksena niiden työntekijät ovat terveempiä, tyytyväisempiä ja tuottavampia. Tämä koskee erityisesti mikro- ja pienyrityksiä, joissa työsuojelua parantamalla voidaan saavuttaa eniten mutta joiden ei aina ole helppo ymmärtää ja soveltaa voimassa olevia sääntöjä.

On erittäin tärkeää, että sitovien sääntöjen täytäntöönpanoa työpaikoissa valvotaan, mutta käytännössä ratkaisevinta on se, omaksutaanko kaikenkokoisissa yrityksissä ja työntekijöiden keskuudessa säännösten noudattamisen kulttuuri vai ei. Säännösten noudattamisen kulttuuriin on alettava kasvattaa koulutuksen ensivaiheista alkaen riippumatta siitä, onko kyseessä ammatti- vai johtamiskoulutus. Sitä on vaalittava jatkuvilla tiedotustoimilla ja parhaiden käytäntöjen vaihdolla, ja se on pidettävä vireänä tarkastuksilla, joissa ei ihannetapauksessa pelkästään tarkasteta ja määrätä seuraamuksia vaan autetaan löytämään parempia tapoja noudattaa säännöksiä. Työmarkkinavuoropuhelun vaikutus työterveyden ja -turvallisuuden

³³ Kyselytutkimus Euroopan yrityksille uusista ja kehittyvistä riskeistä, eurooppalaiset työolotutkimukset sekä EU:n työvoimatutkimusten lisäkysymykset työtapaturmista ja työhön liittyvistä terveysongelmista.

paranemiseen on ollut valtava niin EU:n, jäsenvaltioiden, toimialojen kuin yritystenkin tasolla. Se ei ole menettänyt merkitystään vielä tänäkään päivänä. Päinvastoin, työmarkkinavuoropuhelu vaikuttaa ratkaisevasti tässä tiedonannossa esiteltyjen toimien täytäntöönpanoon.

Nykyaikainen työterveys- ja työturvallisuuspolitiikka perustuu siihen, että monet toimijat tekevät yhteistyötä tervettä järkeä käyttäen ja siihen uskoen, että ihmisten terveyden ja turvallisuuden suojeleminen työssä kuuluu kaikille.

LIITE 1

Työterveyttä ja -turvallisuutta koskevien toimien luettelo

Toimi	Toimijat	Mihin mennessä	
Työperäisen syövän torjunta ja vaarallisten kemikaalien käsittely			
1	Toinen muutos syöpäsairauden vaaraa ja perimän muutoksia koskevaan direktiiviin	Euroopan komissio	Vuoden 2017 alkupuoli
2	Kolmas muutos syöpäsairauden vaaraa ja perimän muutoksia koskevaan direktiiviin	Euroopan komissio	Vuoden 2018 alkupuoli
3	Kemiallisia tekijöitä koskevaan direktiiviin liittyvä neljäs työperäisen altistumisen viiteraja-arvojen luettelo	Euroopan komissio	Vuoden 2017 alkupuoli
4	Joidenkin vaarallisten kemikaalien työperäistä altistumista koskeva tietokanta	Euroopan komissio	Vuoden 2017 alkupuoli
5	Vaarallisia aineita koskeva Terveellinen työ -kampanja	Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto	2018–2019
Yritysten auttaminen työsuojelusäätöjen noudattamisessa			
1	Pk-yritysten tavoittaminen OiRAn ja vastaavien kansallisten välineiden käytön edistämiseksi	Jäsenvaltiot ja työmarkkinaosapuolet komission ja Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston tuella	2017
2	Sähköisten riskinarviointivälineiden käytön täysimääräinen sisällyttäminen oikeudellisiin järjestelmiin. Riskinarviointivelvoitteen katsominen täytetyksi, jos käytetään OiRAa tai vastaavia välineitä.	Jäsenvaltiot	Vuoden 2018 puoliväli
3	Seuraavien tavoitteiden saavuttaminen: - 150 julkaistua OiRA-välinettä ja - 100 000 OiRA-välineen avulla suoritettua riskinarviointia.	Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto	Vuoden 2018 puoliväli

5	Opas riskien ennaltaehkäisystä pienillä kalastusaluksilla	Euroopan komissio	Vuoden 2017 alku
6	Opas parhaista käytännöistä, joilla parannetaan työsuojelua maa-, kotieläin-, puutarha- ja metsätaloudessa	Euroopan komissio	Vuoden 2017 alkupuoli
7	Psykososiaalisten ja ergonomisten riskien hallinnan parhaita käytäntöjä käsittelevä julkaisu	Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto	Vuoden 2018 alkupuoli
Vanhentuneiden sääntöjen poistaminen tai ajantasaistaminen, suojelun parantaminen ja laajentaminen, säännösten noudattaminen ja noudattamisen valvonta työpaikoilla			
1	Näyttöpäätetyötä koskevan direktiivin (90/270/ETY) ajantasaistaminen	Komissio työturvallisuuden ja työterveyden neuvonantavaa komiteaa ja työmarkkinaosapuolia kuullen	Käynnissä 2017–2018, saatetaan päätökseen vuoden 2018 lopussa
2	Turvallisuus- ja terveystarkkailua koskevan direktiivin (92/58/ETY) ajantasaistaminen		
3	Biologisia tekijöitä koskevan direktiivin (2000/54/EY) ajantasaistaminen		
4	Aluksilla tapahtuvaa sairaanhoitoa koskevan direktiivin (92/29/ETY) ajantasaistaminen		
5	Työpaikkoja koskevan direktiivin (89/654/ETY) ajantasaistaminen		
6	Henkilönsuojaimia koskevan direktiivin (89/656/ETY) ajantasaistaminen		
7	Itsenäisiä ammatinharjoittajia koskevan neuvoston suosituksen täysimääräinen täytäntöönpano	Jäsenvaltiot	Vuoden 2018 loppu
8	Yksityisiin kotitalouksiin talustyöhön palkattuja työntekijöitä koskeva korkean tason konferenssi	Euroopan komissio (yhdessä Kansainvälisen työjärjestön kanssa)	Vuoden 2018 alkupuoli
9	Kotitaloustyöntekijöitä koskevan Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen ratifiointi	Jäsenvaltiot	Vuoden 2018 puoliväli
10	Komissio kehottaa jäsenvaltioita osallistumaan vertaisarviointiprosessiin, jonka erityisenä tavoitteena on vähentää kansalliseen lainsäädäntöön sisältyviä hallinnollisia rasitteita työntekijöiden	Euroopan komissio	Käynnissä vuosina 2017–2018

	suojelua heikentämättä		
11	Vertaisarviointia koskeva ensimmäinen kertomus	Euroopan komissio	Vuoden 2017 loppu
12	Kansallisten työterveys- ja työturvallisuusstrategioiden ajantasaistaminen tämän tiedonannon painopisteiden ja vertaisarvioinnin ensimmäisten tulosten perusteella	Jäsenvaltiot	Vuoden 2017 loppu
13	Työterveyttä ja työturvallisuutta varten laadittujen yhteisten työsuojeluperiaatteiden ajantasaistaminen	Johtavien työsuojelutarkastajien komitea	2017
14	Hyviä käytäntöjä koskeva opas työsuojelun parantamisesta ajoneuvoihin liittyviä työperäisiä riskejä vähentämällä	Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto	2017
15	Työsuojelutarkastajien koulutusohjelmia koskevat yhteiset vaatimukset	Johtavien työsuojelutarkastajien komitea	2018
16	Rajat ylittävää täytäntöönpanoa koskeva sähköinen käsikirja	Johtavien työsuojelutarkastajien komitea	2018
17	Iän huomioon ottavaa riskinarviointia koskevien periaatteiden kehittäminen työsuojelutarkastajia varten	Jäsenvaltiot ja johtavien työsuojelutarkastajien komitea	Vuoden 2018 alkupuoli